

4.6 Toelichting op de balans per 31 december 2022

ACTIVA

Aan de activazijde van de balans staan de bezittingen van de gemeente Gorinchem.

VASTE ACTIVA

Vaste activa zijn bezittingen die meerjarig hun nut en waarde behouden. Uitgaven aan deze bezittingen worden in beginsel geactiveerd en vervolgens gedurende de gebruiksduur afgeschreven ten laste van de rekening van baten en lasten. Bij nieuwe investeringen wordt alleen de lineaire afschrijvingsmethode gehanteerd. Er wordt onderscheid gemaakt in immateriële, materiële en financiële vaste activa. Immateriële vaste activa zijn kosten, gemaakt voor onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief. De materiële activa zijn stoffelijk, bijvoorbeeld gebouwen, computers, sportvelden en voertuigen. De financiële vaste activa tenslotte omvatten geldleningen, beleggingen en vorderingen op lange termijn.

Immateriële vaste activa

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de immateriële vaste activa weer:

Verloop boekwaarde immateriële vaste activa (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2021	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2022
Kosten sluiten geldleningen en het saldo van agio en disagio	63	-	-	11	-	-	52
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	221	-	-	101	-	-	120
Totaal	284	-	-	112	-	-	172

Bij de bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven conform de afschrijvingstermijnen van de betreffende scholen.

Materiële vaste activa

Bij materiële vaste activa wordt onderscheid gemaakt tussen investeringen met een economische nut en investeringen met een maatschappelijk nut. Het uitgangspunt is dat alle vaste activa worden geactiveerd, ook de maatschappelijke investeringen.

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

Materiële vaste activa (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022
In erfpacht uitgegeven gronden	5.680	5.680
Overige investeringen met een economisch nut	120.248	119.336
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	23.348	22.714
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	18.400	18.784
Totaal	167.676	166.514

Overige investeringen met economisch nut

De investeringen met een economisch nut bestaan uit de volgende onderdelen:

Overige investeringen met een economisch nut (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022
Gronden en terreinen	16.382	16.429
Bedrijfsgebouwen	90.551	88.765
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	3.217	4.015
Vervoermiddelen	3.561	3.812
Machines, apparaten en installaties	1.596	1.670
Overige materiële vaste activa	4.941	4.645
Totaal	120.248	119.336

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut weer:

Verloop boekwaarde overige investeringen met een economisch nut (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2021	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Waardecorrectie	Boekwaarde 31-12-2022
<i>Gronden en terreinen bruto</i>	18.958	255	168	74	-	-	18.971
<i>Voorziening afwaardering gronden en terreinen</i>	2.576-	-	-	-	-	-34	2.542-
Gronden en terreinen netto	16.382	255	168	74	-	-34	16.429
<i>Bedrijfsgebouwen bruto</i>	90.682	2.128	661	3.384	-	-	88.765
<i>Voorziening afwaardering bedrijfsgebouwen</i>	131-	-	65-	66-	-	-	-
Bedrijfsgebouwen netto	90.551	2.128	596	3.318	-	-	88.765
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	3.217	1.016	82	136	-	-	4.015
Vervoermiddelen	3.561	813	430	132	-	-	3.812
Machines, apparaten en installaties	1.596	253	-	179	-	-	1.670
Overige materiële vaste activa	4.941	347	19	624	-	-	4.645
Totaal	120.248	4.812	1.295	4.463	-	34-	119.336

Onder de waardecorrecties staan de correcties vermeld wegens duurzame waardeverminderingen. De netto-boekwaarde van de investeringen met economisch nut bedraagt per 31-12-2022 € 119.336.000. In dit bedrag is een voorziening opgenomen van € 2.542.000 vanwege het risico op waardevermindering. De hoogte van deze voorziening was op 31-12-2021 € 2.797.000.

Correctie verloop machines, apparaten en installaties (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-21 conform rekening 2021	Correcties investeringen	Correcties desinvesteringen	Gecorrigeerde boekwaarde 31-12-2021
Machines, apparaten en installaties	1.596	-619	-619	1.596

In 2021 zijn de bijdragen en doorbetalingen voor aanpassing van het binnenklimaat in diverse scholen (SUVIS) op de investeringen verwerkt, beide voor € 619.000. In 2022 is dit gecorrigeerd naar de exploitatie, deze correctie heeft geen saldo tot gevolg.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen met economisch nut zijn:

Belangrijkste overige investeringen met een economisch nut (bedragen x € 1.000)	Beschikbaar gesteld krediet	Besteed in 2022	Cumulatief besteed t/m 2022
Grond Bullekeslaan 5	255	255	255
IHP Gorinchem Oost	10.309	650	10.266
Twee elektrische veerboten	7.956	813	2.750
Beschoeiingen 2020	538	210	638
Beschoeiingen 2021	203	188	208
Beschoeiingen 2022	244	353	353
Accupakketten elektrische veerboten	900	93	280
Uitbreiding Fortis lyceum/sporthal OKK	1.490	1.290	1.490
Fietsroutes Gorinchem Oost	230	242	247
Informatiebeleid 2021	540	209	523
Totaal	22.665	4.303	17.010

Onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven:

Verloop boekwaarde overige investeringen met een economisch nut m.b.t. heffingen (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2021	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2022
Riolering	22.619	202	202	591	-	-	22.028
Overige heffingen	729	-	-	43	-	-	686
Totaal	23.348	202	202	634	-	-	22.714

De investeringen bij overige heffingen bestaan uit investeringen in steigers (kadegelden) en begraaftplaatsen (lijkbezorging).

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen met economisch nut, waarvoor ter dekking van de kosten een heffing kan worden geheven zijn:

Belangrijkste investeringen met een economisch nut m.b.t. heffingen (bedragen x € 1.000)	Beschikbaar gesteld krediet	Besteed in 2022	Cumulatief besteed t/m 2022
GRP 2020	760	86	759
GRP 2021	1.175	48	708
GRP 2022	1.075	68	68
Totaal	3.010	202	1.535

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met maatschappelijk nut weer:

Verloop boekwaarde investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2021	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2022
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	8.381	-	-	471	-	-	7.910
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken investeringen vanaf 2017	6.083	620	-	103	-	-	6.600
Overige materiële vaste activa	2.412	-	-	166	-	-	2.246
Overige materiële vaste activa investeringen vanaf 2017	1.524	584	-	80	-	-	2.028
Totaal	18.400	1.204	-	820	-	-	18.784

In de kolom bijdragen van derden zijn de bijdragen opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut moeten sinds 2017 gesplitst worden in investeringen voor 2017 en investeringen vanaf 2017.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen met maatschappelijk nut zijn:

Belangrijkste investeringen in openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut (bedragen x € 1.000)	Beschikbaar gesteld krediet	Besteed in 2022	Cumulatief besteed t/m 2022
Herinrichting Banneweg	2.348	13	891
Werkzaamheden Bastion II	425	62	423
Illuminatie kerktoren	468	344	344
Vervanging straatmeubilair 2022	92	111	111
Speelruimteplan 2022	293	151	151
Totaal	3.626	681	1.920

Financiële vaste activa

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de financiële vaste activa weer:

Financiële vaste activa (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2021	Investerings	Desinvesteringen	Aflossing en afschrijving	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2022
<u>Kapitaalverstrekkingen aan</u>						
- Deelnemingen	3.444	-	2	-	-	3.442
Overige langlopende leningen	421	199	145	-	-	475
Totaal	3.865	199	147	-	-	3.917

In 2022 zijn aandelen Dataland verkocht voor € 1.700. Aan SVN is aan duurzaamheidsleningen € 35.000 uitgegeven en aan startersleningen € 150.000. Overige mutaties leiden per saldo tot een totaal van investeringen van € 199.000 en van desinvesteringen van € 145.000.

De kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen worden als volgt onderverdeeld:

Kapitaalverstrekking aan deelnemingen (bedragen x € 1.000)	Boek-waarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022
Aandelen Bank Nederlandse Gemeenten	219	219
Aandelen Oasen	15	15
Aandelen Stedin Holding NV	2.344	2.344
Certificaten Dataland	2	-
Deelneming ROM-S beheer BV	12	12
Gemeente Gorinchem deelneming BV	801	801
Deelneming Merwedelingelijn BV	51	51
Totaal	3.444	3.442

De kapitaalverstrekking aan Gorinchem Deelneming B.V. betreft een kapitaalverstrekking en een lening zonder specifiek aflossingsritme - voor de vermogensdeelname en kapitaalverstrekking aan Rom-S C.V. - waarbij op basis van de vermogenssituatie wordt gezien of terugbetaling aan de gemeente mogelijk is.

De overige langlopende leningen worden als volgt onderverdeeld:

Overige langlopende leningen (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022
GKV	40	36
Stimuleringsfonds Volkshuisvesting	168	331
SVW 2006	76	72
SVW 2010	37	36
Stichting van Andel-Spruijt Natuurcentrum	100	-
Totaal	421	475

VLOTTENDE ACTIVA

Vlottende activa zijn bezittingen waarin het vermogen in principe voor een periode korter dan een jaar is vastgelegd, zoals voorraden, vorderingen en liquide middelen.

Vorraden De voorraden worden uitgesplitst in de volgende categorieën:

Vorraden (bedragen x € 1.000)	Bruto boekwaarde 31-12-2021	Bruto boekwaarde 31-12-2022	Netto boekwaarde 31-12-2021	Netto boekwaarde 31-12-2022
Grond- en hulpstoffen (magazijnvoorraad)	2	-	2	-
Totaal	2	-	2	-
<u>Onderhanden werk waaronder bouwgronden in exploitatie</u>				
- Woonlocaties uitleggebieden	10.770	10.501	-361	-
- Woonlocaties stedelijke vernieuwing	-2.394	-1.094	-2.394	-1.094
- Bedrijventerrein	53.060	54.685	47.927	47.930
Totaal	61.436	64.092	45.172	46.836
Voorraad bedrijfsmiddelen	1.039	1.025	677	562
Totaal	62.477	65.117	45.851	47.398

In het overzicht staat het verloop van de boekwaarde van de in exploitatie genomen gronden. Voor een nadere toelichting op de grondexploitatie wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid. De bruto voorraden zijn voorraden exclusief voorzieningen; de netto voorraden zijn voorraden inclusief deze voorzieningen. Voor de grondexploitaties met een verliesgevend saldo per ultimo 2022, is ter hoogte van dit saldo een voorziening gevormd.

Verloopoverzicht in exploitatie genomen bouwgronden (bedragen x € 1.000)	Bruto boekwaarde 31-12-2021	Netto boekwaarde 31-12-2021	Naar voorraad bedrijfs- middelen	Investe- ringen	Op- brengsten	Af- wikkeling boekwaarde 31-12-2022	Voorziening verlies- latend complex	Netto boekwaarde 31-12-2022
<u>Litleggebieden</u>								
Mollenburg	10.770	361-	-	464	733	-	10.501	-
<u>Stedelijke Vernieuwing</u>								
Lingewijk Noord	2.602-	2.602-	-	1.530	22	-	1.094-	1.094-
Kleine Haarsekade	208	208	-	164	372	-	-	-
<u>Bedrijventerrein</u>								
Groote Haar	47.804	42.671	-	1.506	37	-	49.273	42.518
Oost II	5.256	5.256	-	172	16	-	5.412	5.412
Totaal	61.436	45.172	-	3.836	1.180	-	64.092	46.836
Nog te maken kosten								48.613
Nog te verwachten opbrengsten								96.191
Het verwachte nominale eindresultaat								14.162

Onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de voorzieningen grondexploitaties per grondexploitatie:

Verloopoverzicht Voorzieningen grondexploitaties (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2021	Rente toevoeging	Toevoeging	Vrijval	Aan-wending	Boekwaarde 31-12-2022
Mollenburg	11.131	-	202	-	-	11.333
Groote Haar	5.133	-	1.622	-	-	6.755
Totaal	16.264	-	1.824	-	-	18.088

De toevoeging aan de voorziening is gebaseerd op de netto contante waarde berekening en is inclusief 2% rente over de stand van de voorziening per 1-1-2022.

De verwachte resultaten van de grondexploitaties worden op netto contante waarde (NCW) berekend. Als uit de berekening per balansdatum een verlies naar voren komt, wordt tot het volledige bedrag van dit verlies een voorziening gevormd.

In de berekeningen van de grondexploitaties zijn de volgende parameters gehanteerd:

- netto contante waarde (en paramaters) per 1 januari 2023
- rentepercentage 0,92%
- kostenstijging 2023, 2024, 2025 en verder resp. 3,5%, 3,0%, en 2,0%
- opbrengstenstijging woningbouw 2023 en verder 1,5%
- opbrengstenstijging sociale woningbouw 2023 en verder 1,0%
- opbrengstenstijging bedrijventerrein 2023 1,3% en 2024 en verder 1,5%
- disconteringsvoet 2,0%

Op 28 mei 2020 is het MPG Groote Haar vastgesteld door de raad. Voor dit project is een looptijd langer dan de voorgeschreven maximale looptijd van tien jaar vastgesteld. De totale looptijd van grondexploitatie Groote Haar is op dit moment gepland tot en met het jaar 2040. De risico's van de grondexploitaties zijn toegelicht in de paragraaf Grondbeleid en de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Uitzettingen < 1 jaar

Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar worden als volgt onderverdeeld:

Uitzettingen < 1 jaar (bedragen x € 1.000)	Gecorrigeerd saldo 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022	Voorziening oninbaarheid	Gecorrigeerd saldo 31-12-2022
Vorderingen op openbare lichamen	5.696	5.912	-	5.912
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd < 1 jaar	7.263	10.144	-	10.144
Overige vorderingen	2.217	4.082	182	3.900
Totaal	15.176	20.138	182	19.956

Voor verwachte oninbaarheid van debiteuren is een voorziening opgenomen van € 182.000. De omvang van deze voorziening is bepaald op basis van geschatte inningskansen.

Onderstaand wordt voor ieder kwartaal van het jaar weergegeven, het bedrag aan middelen, bedoeld in artikel 2, vierde lid van de Wet financiering, decentrale overheden, dat in het kader van het drempelbedrag door de gemeente buiten 's Rijks schatkist is aangehouden. Het drempelbedrag was voor alle kwartalen in 2022 € 2.915.000.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren in het verslagjaar (bedragen x € 1000)		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
1	Drempelbedrag	2.915	2.915	2.915	2.915
2	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	248	235	299	197
3a =	1 > 2 Ruimte onder het drempelbedrag	2.668	2.681	2.617	2.719
3b =	2 > 1 Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
1 Berekening drempelbedrag					
4a	Begrotingstotaal verslagjaar	145.768	145.768	145.768	145.768
4b	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 mln.	145.768	145.768	145.768	145.768
4c	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 mln. te boven gaat	-	-	-	-
(1) =	(4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van € 1 mln. als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan € 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 mln. is, dan is het drempelbedrag gelijk aan € 10 mln. vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 mln. te boven gaat.	2.915	2.915	2.915	2.915
2 Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
5a	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	22.293	21.362	27.476	18.107
5b	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
2 - 5a / 5b	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	248	235	299	197

Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit de volgende onderdelen:

Liquide middelen (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022
Kassaldi	40	51
Banksaldi	644	608
Totaal	684	659

Overlopende activa

De overlopende activa bestaan uit de volgende onderdelen:

Overlopende activa (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	963	3.137
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	554	1.003
Nog te ontvangen bedragen	2.768	3.254
Totaal	4.285	7.394

Vooruitbetaalde bedragen zijn bedragen die voor 31 december 2022 betaalbaar zijn gesteld, maar waarvan de lasten betrekking hebben op latere jaren. Nog te ontvangen bedragen zijn opbrengsten die betrekking hebben op 2022, maar pas in een volgend jaar daadwerkelijk tot een ontvangst leiden.

Onder de nog te ontvangen bedragen is een vordering van € 117.382 uit een claim richting een externe partij opgenomen. In 2018 heeft deze partij bij bouwwerkzaamheden schade veroorzaakt aan een persleiding, waardoor de gemeente en het waterschap kosten hebben moeten maken voor het herstel van deze schade. Deze schade willen zij gezamenlijk verhalen bij de veroorzaker. Het waterschap fungeert bij deze claim als gezamenlijke penvoerder. De gemeente en het waterschap zijn van mening dat de claim aantoonbaar gerechtvaardigd is, en de veroorzaker financieel draagkrachtig genoeg is om de schade te vergoeden.

De in de balans opgenomen nog te ontvangen voorschotbedragen van EU, Rijk en provincies die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, worden als volgt gespecificeerd:

Van Nederlandse en Europese overheden nog te ontvangen bedragen (bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2021	Toevoegingen	Ontvangen bijdragen	Saldo 31-12-2022
<u>Nog te ontvangen bijdragen van het Rijk</u>				
Ministerie I&W, Verkeerslawaaï	2	-	2	-
Ministerie VWS, Stimulering sport 2021	386	-	2	384
Ministerie SZW, TOZO 2021	96	-	96	-
Ministerie SZW, Arbeidsmarktregio	56	-	-	56
Ministerie BZK, Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	9	-	-	9
Ministerie van Financiën, Toeslagenaffaire	199	-	198	1
Ministerie van V&J, Opvangplekken	-	1.628	-	1.628
Ministerie van V&J, Transitiekosten	-	151	-	151
Ministerie SZW, Uitvoeringskoten publieke schulden	-	16	-	16
Ministerie BZK, Afwikkeling toeslagenaffaire	-	16	-	16
Ministerie BZK, Uitvoeringskosten toeslagenaffaire	-	7	-	7
Rijksdienst voor cultureel erfgoed, Dalems kerkje	-	3	-	3
Ministerie VWS, Stimulering sport 2022	-	22	-	22
<u>Nog te ontvangen bijdragen van overige overheidslichamen</u>				
Prov ZH, Sociale veiligheid MerwedeLingelijn	54	-	36	18
Prov ZH, Reizigerstunnel	100	-	100	-
Prov ZH, Fietsroute Componistenstraat	-	82	-	82
Prov ZH, Melkheul	-	10	-	10
Prov ZH, Vliegende brigade Gorinchem-West	-	5	-	5
ZonMw, Netwerksversterking ouderen	8	-	-	8
Gemeente Dordrecht, RegioDeal	53	56	53	56
Gemeente Altena, Bijdrage veerboten	-	430	-	430
Gemeente Altena, Exploitatie veerdiensten	-	131	-	131
Gemeente Zaltbommel, Exploitatie veerdiensten	-	87	-	87
Gemeente Hardinxveld-Giessendam, Exploitatie veerdienst	-	17	-	17
Totaal	963	2.661	487	3.137

PASSIVA

Aan de passivazijde van de balans staan het vermogen en de schulden van de gemeente Gorinchem.

VASTE PASSIVA**Eigen vermogen**

Het eigen vermogen van de gemeente wordt gevormd door de reserves en het rekeningresultaat. Over de verdeling van het resultaat beslist de raad bij het vaststellen van de jaarstukken.

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende onderdelen:

Eigen vermogen (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022
Algemene reserve	29.571	31.503
Gerealiseerde resultaat	9.552	11.494
Bestemmingsreserves	56.041	64.927
Totaal	95.164	107.924

Onderstaand overzicht geeft het verloop per reserve weer:

Verloopoverzicht Reserves (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2021	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat 2021	Boekwaarde 31-12-2022
<u>Algemene reserve</u>	29.571	430	3.148	4.650	31.503
<u>Bestemmingsreserves</u>					
Infrastructuur	16.253	953	538	2.900	19.568
Tarieven reiniging	499	416	-	-	915
Stegen binnenstad	37	-	9	-	28
Station Papland	1.800	-	-	-	1.800
Sociaal domein	4.139	1.042	1.717	2.002	5.466
Duurzaamheid	4.539	-	929	-	3.610
Stimuleringsregeling woningbouw	59	-	-	-	59
Sloopkosten Lange Slagenstraat	226	-	-	-	226
Organisatie-ontwikkeling	134	-	86	-	48
ICT	633	-	91	-	542
IFFG	100	-	50	-	50
Stedelijke ontwikkeling	1.600	-	247	-	1.353
Aflossingsreserve	13.239	431	-	-	13.670
Dekkingsreserve i_lab	1.865	-	282	-	1.583
Reserve Perspectief jeugd en jongeren	-	84	29	-	55
Reserve energielasten SGS	-	2.500	-	-	2.500
Reserve Gorcum's Warenhuis	-	80	-	-	80
<u>Afschrijvingsreserve</u>					
Station Papland	600	-	-	-	600
Avelingen	890	-	50	-	840
Herinrichting Banneweg	1.795	-	-	-	1.795
Tracé Oost II	621	-	16	-	605
Warmtenet Stadhuis	955	-	-	-	955
Verbouwing hoefslag 6 tbv i_lab	811	-	-	-	811
Inrichting Hoefslag 6 tbv i_lab	150	-	-	-	150
Openbare ruimte tbv i_lab	540	-	-	-	540
Herinrichting Haarsekades	2.350	-	-	-	2.350
Versnelde uitvoering IHP	-	1.332	-	-	1.332
't Gilde	1.468	502	-	-	1.970
Gymzaal J. van Egmond	300	200	-	-	500
Bruggen en kunstwerken 2022	288	-	-	-	288
Twee 360 graden camera's	50	-	12	-	38
Meekoppelkans Ravelijn	-	311	-	-	311
Meekoppelkans Woelse Waard	-	104	-	-	104
Stadsafsluitingen	-	85	-	-	85
Herinrichting park 10e Penninglaan	100	-	-	-	100
Totaal	85.612	8.470	7.204	9.552	96.430

Onder bestemming resultaat staan de toevoegingen of onttrekkingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaand boekjaar.

Nieuw in 2022 zijn de reserves Perspectief jeugd en jongeren, Energielasten SGS en Gorcums Warenhuis. Ook nieuw zijn de afschrijvingsreserves Versnelde uitvoering IHP, Meekoppelkans Ravelijn, Meekoppelkans Woelse Waard en Stadsafsluitingen.

Voor verdere informatie over de reserves wordt verwezen naar paragraaf 5.1 Reserves van de Jaarrekening-bijlagen. Van het rekeningresultaat 2021 is in 2022 € 2.855.000 toegevoegd aan de exploitatie.

Voorzieningen

Onder de voorzieningen worden verplichtingen en verliezen als gevolg van risico's opgenomen, waarvan de omvang onzeker, maar redelijkerwijze in te schatten is.

Onderstaand overzicht geeft het verloop per voorziening weer:

Verloopoverzicht voorzieningen (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2021	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2022
<u>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's</u>					
Pensioentegoeden bestuurders	4.383	88	546	140	3.785
Wachtgelden	542	904	60	252	1.134
Overmatig verlof/spaarsaldo	475	110	39	-	546
Reparatie WW	52	14	-	11	55
Hoog Dalem	448	-	41	251	156
Vervanging spiltrap Caribabad	123	-	-	50	73
Mollenburg	-	832	-	-	832
Calamiteiten persleiding	-	59	-	-	59
<u>Onderhoudsvoorzieningen</u>					
Meerjarenonderhoudsplan	6.609	2.230	146	963	7.730
<u>Door derden verkregen middelen met een specifieke aanwendingsrichting</u>					
Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing	10	-	-	10	-
Rioolheffing	2.839	218	-	-	3.057
Afkoopsommen grafrechten	2.297	185	183	-	2.299
<u>Voorzieningen voor bijdragen aan vervangingsinvesteringen</u>					
Vervangingsvoorzieningen riolering	1.481	1.075	-	182	2.374
Totaal	19.259	5.715	1.015	1.859	22.100

In de kolom Vrijval staan de bedragen die ten gunste van de exploitatie zijn vrijgevallen. Alle aanwendingen van de voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht.

De voorziening Pensioentegoeden bestuurders heeft als doel het beschikken over voldoende vermogen om aan de (toekomstige) pensioenverplichtingen van politiek ambtsdragers van het college van B&W te kunnen voldoen.

De voorziening Wachtgelden is ingesteld om over voldoende vermogen te beschikken voor de financiering van de wachtgeldverplichtingen van voormalige bestuurders en medewerkers.

De voorziening Overmatig verlof/spaarsaldo is ingesteld om voldoende vermogen te hebben voor de financiering van de verlofsaldi van het personeel.

De voorziening Hoog Dalem dient ter dekking van (geprognostiseerde) verliezen op de ontwikkeling van dit gebied.

De voorziening Vervanging spiltrap Caribabad is gevormd voor de vervanging van deze trap.

De voorziening Mollenburg is nieuw in 2022. Deze is ingesteld omdat de voorziening Mollenburg die onder de Vlottende activa is opgenomen, niet hoger mocht zijn dan de boekwaarde per 31-12-2022. Voor dit verschil is een verliesvoorziening ingesteld.

De voorziening Calamiteiten persleiding is nieuw in 2022. Deze is ingesteld omdat het niet zeker is dat we de vordering ook daadwerkelijk in z'n gehaal gaan ontvangen.

Het Meerjarenonderhoudsplan is ingesteld om de kosten van groot onderhoud te egaliseren over een periode van 20 jaar. Het doel hiervan is schommelingen tegen te gaan in de begroting. In dit plan zijn o.a. kunstwerken en bruggen opgenomen, evenals openbare verlichting, buitensportaccommodaties, het stadhuis, schoolgebouwen en diverse voorzieningen in de openbare ruimte.

De voorziening Rioolheffing heeft als doel het opvangen en egaliseren van ongewenste schommelingen in riooltarieven. De niet aangewende middelen van derden blijven op die manier beschikbaar voor de rioolheffing.

In de voorziening Afkoopsommen grafrechten worden de afkoopsommen gestort die vooruit betaald zijn voor het onderhouden van de begraafplaatsen.

Voor verdere informatie over de voorzieningen wordt verwezen naar paragraaf 3.2 Onderhoud kapitaalgoederen van het Jaarverslag en paragraaf 5.2 Voorzieningen van de Jaarrekening-bijlagen.

Vaste schulden met een looptijd ≥ 1 jaar

Onder de vaste schulden staan schulden met een looptijd ≥ 1 jaar en waarborgsommen. Langlopende leningen worden aangegaan om in de eigen financieringsbehoefte van de gemeente te voorzien. Waarborgsommen betreffen bedragen die door huurders zijn betaald bij de aanvang van de huur van een gemeentelijk pand. Langlopende schulden worden als volgt onderverdeeld:

Langlopende schulden (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022
Onderhandse leningen van		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	99.740	88.641
- openbare lichamen	6.000	5.000
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	5.500	5.500
Waarborgsommen	-	-
Totaal	111.240	99.141

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de vaste schulden ≥ 1 jaar over 2022 weer:

Verloop overzicht langlopende schulden (bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2021	Toevoegingen	Af- lossingen	Saldo 31-12-2022
Onderhandse leningen	111.240	-	12.099	99.141
Waarborgsommen	-	-	-	-
Totaal	111.240	-	12.099	99.141

In 2022 zijn geen nieuwe leningen aangegaan. Op de opgenomen geldleningen is in 2022 bij de BNG voor totaal € 6,1 mln. afgelost, bij de ASN € 5 mln. en bij de provincie Flevoland € 1 mln. De totale rentelast voor het jaar 2022 voor vaste schulden is € 1,6 mln.

VLOTTENDE PASSIVA

Vlottende passiva bestaan uit de volgende onderdelen:

Vlottende passiva (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	3.365	5.647
Overlopende passiva	8.793	11.198
Totaal	12.158	16.845

Kortlopende schulden < 1 jaar

De kortlopende schulden < 1 jaar bestaan uit de volgende onderdelen:

Kortlopende schulden < 1 jaar (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022
Overige kasgeldleningen	-	-
Banksaldi	-	-
Overige schulden	3.365	5.647
Totaal	3.365	5.647

Per 31 december 2022 had Gorinchem geen uitstaande schuldpositie op de betaalrekening van de BNG en ook geen kasgeldlening uitstaan.

Overlopende passiva

De overlopende passiva bestaan uit de volgende onderdelen:

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	6.912	7.869
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	1.672	3.175
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	209	154
Totaal	8.793	11.198

Verplichtingen zijn posten die ten laste van het dienstjaar 2022 zijn gebracht, maar waarvan de facturen in de loop van 2023 zijn ontvangen. Onder de post Vooruit ontvangen bedragen zijn bedragen opgenomen die in 2022 al zijn ontvangen maar betrekking hebben op latere jaren

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren kunnen als volgt worden gespecificeerd:

De van Nederlandse en Europese overheden vooritontvangen bedragen (bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2021	Ontvangen bedragen	Bestedingen	Saldo 31-12-2022
<u>Vooruitontvangen bijdragen van het Rijk</u>				
Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022	111	1.407	1.398	120
Educatie	13	454	447	20
Reductie energiegebruik	139	-	-	139
TOZO	4	-	4	-
Stimulering sport	12	181	190	3
Sportakkoord	80	38	80	38
Preventieakkoorden	16	23	22	17
Tijdelijke ondersteuning Toezicht & Handhaving	41	-	-	41
Huurderving sportaccommodaties Q1 2021	25	-	25	-
Arbeidstoeleiding Pro-Vso	112	121	112	121
Nationaal Programma Onderwijs	264	632	505	391
Aanpak energiearmoede	-	598	76	522
Naleving controle toegangsbewijzen	-	143	71	72
Wet inburgering	-	241	29	212
Onderwijsroute	-	32	-	32
Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	-	405	-	405
Circulair ambachtscentrum	-	46	-	46
<u>Vooruitontvangen bijdragen van overige overheid</u>				
Sociale veiligheid MerwedeLingelijn	38	107	114	31
Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing	3	-	3	-
Regeling Reductie Energiegebruik Woningen	159	-	135	24
Erfgoedlijnen	13	-	13	-
Knelpunt van Zomerendaan	304	-	-	304
Vleugels van de stad	41	55	51	45
Beweegroutes	37	-	16	21
Handhaving coronapas	31	-	-	31
Herontwikkeling Wellantcollege	100	100	-	200
Laadarm electrificatie veerdienst	129	-	15	114
Ventilatie scholen	-	114	-	114
Knelpunt Haarwijk Oost	-	100	-	100
RegioDeal Lingeroevers	-	12	-	12
Totaal	1.672	4.809	3.306	3.175

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De niet in de balans opgenomen financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor komende jaren is verbonden worden uitgesplitst in gewaarborgde geldleningen en garantstellingen.

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke en rechtspersonen wordt als volgt gespecificeerd:

Geldnemer (bedragen x € 1.000)	Oorspronkelijk bedrag	Borgstelling %	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022
Onderwijsinstellingen	11.798	100	5.638	5.343
Deelnemingen CV's	35.000	100	13.534	5.609
Zorginstellingen	341	100	136	125
Diverse verenigingen	4.107	100	3.075	1.505
Via Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw - Poort6	279.648	50	192.238	194.609
Via Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen	592.000	50	586.000	565.000
Hypotheke zonder Nationale Hypotheek Garantie	5.900	50	500	300
Totaal	928.794		801.121	772.491

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte garanties bestaat uit de volgende garantstellingen:

Geldnemer (bedragen x € 1.000)	Oorspronkelijk bedrag	Borgstelling %	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022
GR Gevudo	10.799	100	8.069	8.366
GR Waardlanden	6.121	100	4.254	5.384
Totaal	16.920		12.323	13.750

De gemeente Gorinchem vervult een achtervangfunctie bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) en het Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW).

Sinds de jaarrekening 2020 hanteert de gemeente de volgende criteria voor de niet uit de balans blijvende verplichtingen:

- Minimale restant looptijd 2 jaar;
- Minimale verplichtingwaarde € 40.000;
- Geen mogelijke verplichtingen uit raamovereenkomsten, alleen onherroepelijke harde verplichtingen.

Op basis van deze criteria is de totale harde verplichting voor de komende 4 jaar € 347.000 volgend uit 2 contracten die beiden Europees zijn aanbesteed. Ten tijde van het samenstellen van de jaarrekening 2022 is verder nog een Europese aanbesteding afgerond waaruit vanaf 1 april 2023 voor de betreffende 4 jaars-periode een verplichting volgt van € 342.000.

In de vorige jaarrekening werd een verplichting gemeld van € 1.295.000. Dit verschil wordt veroorzaakt door mutaties in de contractenportefeuille. Door het hanteren van een inkoopbeleid waarbij veel gewerkt wordt met raamovereenkomsten die alleen leiden tot kosten indien daadwerkelijk materialen of diensten worden afgenomen op basis van het raamcontract, is het bedrag aan langlopende verplichtingen bij de gemeente Gorinchem relatief laag.

Gebeurtenissen na balansdatum

De oorlog in Oekraïne heeft ook economische gevolgen. Door de oorlog zijn de prijzen van allerlei producten fors gestegen. Niet alleen de prijzen van gas, olie en benzine, maar ook van een groot aantal voedingsmiddelen. Sectoren die relatief veel energie verbruiken hebben deze stijgingen verwerkt in de kostprijs van de producten. Met name in de industrie, transport en agrarische sector zijn de prijzen gestegen.

Als gevolg van de record-inflatie in 2022 is er sprake van een loongolf in 2023. Met een gemiddelde van 7,0% zijn de loonafspraken in februari 2023 op een nieuwe recordhoogte uitgekomen. De loonafspraken gaan al sinds begin 2021 omhoog met een sterke versnelling begin 2022. De huidige niveaus van loonafspraken zijn

sinds de jaren zeventig van de vorige eeuw niet voorgekomen. Ook voor medewerkers van gemeenten is een CAO afgesloten met een gemiddelde loonstijging van 9,1%. Dit heeft grote financiële gevolgen voor Gorinchem. De precieze omvang is op dit moment lastig aan te geven omdat nog onduidelijk is in welke mate gemeenten door het Rijk worden gecompenseerd.